

КЎКЎЙЎТАЛНИНГ ЭПИДЕМИОЛОГИК ХУСУСИЯТЛАРИНИ ЎРГАНИШ ВА ПРОФИЛАКТИК ВА ЭПИДЕМИЯГА ҚАРШИ ЧОРАЛАРНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ

Сотволдиев Музаффар Зайнобидин ўғли

Юқумли касалликлар кафедраси
Андижон Давлат тиббиёт институти
Ўзбекистон, Андижон

Кириш:

Кўкўйўтал (pertussis) нафас йўллари зарарлайдиган юқумли касаллик бўлиб, у асосан болалар ва иммунитетни пасайган катталар учун хавфлидир. Ушбу касалликни самарали профилактика қилиш ва эпидемияга қарши чораларни кучайтириш жамият саломатлигини таъминлаш учун муҳим устувор вазифадир.

Аслий қисм:

1. Кўкўйўталнинг эпидемиологик хусусиятлари:

- Кўкўйўтал асосан ҳаво-томчи йўли орқали юқади.
- Болалар ёшидаги касалланиш даражаси юқори, айниқса 1 ёшгача бўлган чақалоқлар орасида ўлим хавфи катта.
- Эмланмаган ва иммунитетни заиф шахслар кўпроқ хавф гуруҳига киради.
- Ушбу касаллик ривожланаётган мамлакатларда юқори даражада тарқалган.

2. Профилактика чоралари:

- Вакцинация: Кўкўйўталга қарши АКДС (адсорбцияланган кўкўйўтал, дифтерия ва столбнякка қарши) ва Пентавалент (АКДС+ВГВ+ХИБ) вакциналари асосий профилактика усулидир.
- Тўлиқ эмлаш дастурларини жорий этиш ва аҳолини мунтазам равишда эмлаш муҳимдир.
- Оммавий ахборот воситалари орқали касалликнинг хавфлари ва вакцинациянинг аҳамиятини тушунтириш.

3. Эпидемияга қарши чоралар:

- Касаллик тарқалган ҳудудларда тезкор эпидемиологик текширувлар ўтказиш.
- Касаллар билан мулоқотда бўлган шахсларни тиббий назоратга олиш.
- Даволаш ва ташхислаш учун замонавий лаборатория усулларидан фойдаланиш.
- Аҳолини индивидуал ҳимоя воситалари билан таъминлаш.

Хулоса:

Кўкўйўталнинг профилактикаси ва эпидемияга қарши чораларни такомиллаштириш соғлиқни сақлаш тизимида муҳим вазифа бўлиб, у касалланиш ва ўлим ҳолатларини сезиларли даражада камайитиришга хизмат қилади. Вакцинациянинг қамровини ошириш ва тезкор эпидемиологик чораларни амалга ошириш касалликнинг олдини олишда энг самарали йўлдир.